

телекомунікаційних технологій, виступи на студентських конференціях УМСА, наукових і науково-практичних конференціях молодих вчених медичних закладів України. Зазвичай на кафедрі тематика НДР студентів планується згідно з аналізом стану інфекційної захворюваності в Полтавській області, де залишаються актуальними вірусні гепатити, герпесвірусні інфекції, керовані засобами імунпрофілактики інфекції, грип, коронавірусна хвороба CoViD-19. Зазначеним проблемам і присвячені НДР студентів, які мають практичну спрямованість, зокрема – аналіз епідеміологічної ситуації, особливостей сучасного клінічного перебігу тих чи інших інфекційних хвороб у жителів Полтавщини, ефективності противірусної терапії хронічного гепатиту С у хворих Полтавської області, які лікувались за Державною програмою, аналіз випадків завезеної малярії, гарячки Західного Нілу тощо.

На кафедрі інфекційних хвороб з епідеміологією УМСА в навчальний процес упроваджуються елементи інформаційних технологій: працює комп'ютерний клас, оснащений сучасною технікою і швидкісним з'єднанням з мережею Інтернет; використовуються контролюючі комп'ютерні програми, сертифіковані тестові програми з дисципліни, затверджені МОЗ України. Комп'ютерний клас налічує 12 комп'ютерів, в які завантажено комп'ютерні тренувальні програми, що забезпечують формування навичок самонавчання й полегшують підготовку до написання студентами ліцензованого іспиту «Крок-2». Крім того, комп'ютерний тестовий контроль використовується для поточного й підсумкового контролю знань студентів з інфекційних хвороб. На Web-сторінці кафедри студенти мають можливість отримувати всю інформацію, що стосується навчального процесу (календарно-тематичні плани, методичні вказівки до всіх занять, навчальні посібники, питання до ПМК, перелік практичних навичок, база комп'ютерних тестів тощо). Матеріали на сторінці кафедри регулярно оновлюються.

Використання сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі диктує необхідність застосування й сучасних форм організації освітнього процесу, зокрема дистанційного навчання. На кафедрі елементи дистанційного навчання впроваджуються в навчальний процес із 2012 року, коли вперше під час виїзного циклу тематичного удосконалення (ТУ) було проведено лекційні заняття для лікарів-курсантів у формі вебінарів, а також обговорення клінічних випадків у режимі on-line, що дозволило знизити витрати, як фінансові, так і часові, на проведення навчання, залучити більшу кількість лікарів, підвищити якість навчання за рахунок застосування сучасних інноваційних технологій, інформувати медичну спільноту області щодо нових форм навчання [3].

Нагальна потреба в ширшому застосуванні й удосконаленні дистанційних методів навчання виникла у 2020 році через епідемію CoViD-19 і введенням карантинних заходів. Заняття зазвичай проводяться в online-режимі на платформах Zoom чи Google classroom. За якістю, наповненням і змістом вони не поступаються традиційним. На кожному практичному занятті студенти, вільно спілкуючись із викладачем, розглядають тему, розв'язують ситуаційні завдання, тести, обговорюють клінічні випадки, мають змогу переглядати мультимедійні презентації. Для зворотного зв'язку і задля закріплення й контролю знань співробітниками кафедри розроблено тести й ситуаційні завдання до кожної теми й завантажено їх на платформі Google classroom. Плануємо розвивати й удосконалювати саме дистанційні форми навчання.

Кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією активно працює над удосконаленням навчального процесу шляхом упровадження інноваційних технологій, у тому числі й дистанційного навчання, що дозволить підвищити якість підготовки майбутніх спеціалістів.

Список використаної літератури

1. Пилипенко В.Ю. Потенціал мультимедійних технологій в навчальному середовищі вищої школи / В.Ю.Пилипенко// Духовність особистості. – 2013. – Вип. 2. – С. 157-168.
2. Подковко Х.В. Інноваційні освітні технології у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах: перешкоди та перспективи впровадження /Х.В. Подковко //Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – 2016. – Вип. 140. – С.61-64.
3. Упровадження інноваційних технологій у систему післядипломної освіти на кафедрі інфекційних хвороб з епідеміологією / Дубинська Г.М., Ізюмська О.М., Коваль Т.І. [та ін.] //Матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю «Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах». – Полтава, 2016. – С. 67-69.

СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ З ТРАВМАТОЛОГІЇ ТА ОРТОПЕДІЇ ЯК МЕТОД ВИБОРУ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Ковальов О.С., Пелипенко О.В., Павленко С.М., Півень Ю.М.

Українська медична стоматологічна академія

Охарактеризовано симуляційне навчання як середовище, наближене до реальності, що допоможе в стислі терміни забезпечити опрацювання теоретичних розділів програми й практичні навички з дисципліни «Травматологія і ортопедія».

Ключові слова: дистанційне навчання, симуляційне навчання, студенти, лікарі-інтерни, якість навчання, безпека пацієнта.

The article is devoted to simulation training as an environment close to reality, which will help in the shortest possible time to develop the theoretical sections of the program and practical skills in the discipline of «Traumatology and Orthopedics».

Key words: distance learning, simulation training, students, resident, quality of education, patient safety.

Підвищення якості медичної освіти й допомоги – головне завдання сучасної медичної науки і практичної охорони здоров'я. На сучасному етапі розвитку медичної освіти виявляється перелік проблем, серед яких основними стали зміна вподобань студентів і викладачів щодо стилю навчання й необхідність урівноваження між теоретичною підготовкою і клінічною практикою. Відомі форми освіти не пропонують якогось особливого процесу для за-

безпечення повністю безпечної й ефективної підготовки перед тим, як молодий спеціаліст розпочне активно працювати з пацієнтами [1].

Симуляційні методи навчання можуть допомогти нівелювати ці проблеми в медичних вишах на етапі очної підготовки в дистанційному режимі. Симуляція – це створення моделі реальної чи уявної системи і проведення над нею експериментів протягом певного часу. Симуляційне навчання – використання симуляції як методу для опанування практичних навичок і навчання. Сучасна історія стимуляційного навчання пройшла шлях від манекенів і тренажерів до комп'ютерних симуляцій. В останнє десятиріччя зацікавленість симуляційним медичним навчанням в Україні стала зростати, що характеризується стрімким упровадженням великої кількості віртуальних технологій у різні сфери медичної освіти [2; 4]. Симуляційне навчання має низку переваг над традиційною системою підготовки: мінімізація шкоди здоров'ю пацієнта під час втручань, що виконуються вперше; скорочення часу, необхідного для засвоєння навички в клінічному середовищі; можливість повторного проведення процедур; можливість оцінити якість дій здобувача освіти. Науково доведено, що симуляційне навчання, яке доповнює класичне клінічне й передреує йому, дозволяє досягти вищого рівня клінічної компетентності майбутнього спеціаліста. Це особливо важливо під час складної епідеміологічної ситуації, яка склалася в Україні внаслідок поширення коронавірусу.

Аналізуючи можливості забезпечення навчального процесу, на кафедрі дитячої хірургії з травматологією та ортопедією визначено педагогічний стаж співробітників і їхнє ставлення до навчання біля ліжка хворого й симуляційного навчання. Серед викладачів визначено, що педагогічний стаж 25 років мають 36,4% співробітників, 10 років – 9,1%, 5 років – 18,1%, 1 рік – 36,4%. За вподобанням 81,8% опитаних вибрали симуляційне навчання, 18,2% – навчання біля ліжка хворого, причому не применшувалося значення іншого методу навчання незалежно від вибору.

Зважаючи на набутий досвід викладацької діяльності й багатий клінічний досвід колективу кафедри протягом майже третини століття, бачимо можливість об'єднати зусилля у створенні сценаріїв за напрямками теоретичної й практичної підготовки, створити інтерактивний, віртуальний простір для студентів і лікарів-інтернів, в якому відтворюватимуться реальні клінічні ситуації. Цей вид симуляційного навчання сприятиме формуванню впевненості й орієнтації в критичних ситуаціях.

Симуляційне навчання має охоплювати індивідуальне відпрацювання на спеціальних інтерактивних тренажерах не тільки навичок виконання певних маніпуляцій і процедур, а й навичок командного спілкування й підтримки. Останнім часом симуляційне навчання спрямоване на створення прогресивного навчального середовища, в якому є віртуальна кімната, що містить різноманітні кістки людини з імпровізованими різними варіантами переломів, де на основі запропонованого сценарію відтворюється ефект повної присутності в операційній, перев'язочній, гіпсувальній кімнаті й біля ліжка хворого. Це дає можливість відпрацювати навички й однієї особи, і групи студентів або лікарів-інтернів.

Під час симуляційного навчання неможливо обійтися без обговорення викладачами і студентами позитивних моментів навчання, ключових проблем і в кінці дійти висновку, що саме потрібно змінити, аби покращилися результати. Помилки також можна аналізувати у відповідних кімнатах на основі аналізу відеозаписів дій студентів і лікарів-інтернів.

Розглядаємо можливі форми впровадження симуляційного навчання на кафедрі: майстер-класи, семінари-тренінги, командні заняття, медичні змагання. Можливі напрями розвитку стимуляційного навчання – віртуальні кімнати зі стандартизованими пацієнтами, у ролі яких можуть виступати актори.

Важливо розуміти, що симуляційне навчання має на меті не заміну реальної клінічної практики, а доповнення підготовки молодих спеціалістів. Наближена до реалій комп'ютерна симуляція допомагає в стислі терміни забезпечити опрацювання теоретичних розділів програми і практичних навичок із дисципліни і найголовніше – без ризику для пацієнта [3]. Усе це супроводжується об'єктивністю у виставленні оцінки за результатами навчання і в майбутньому може бути використано під час проведення сертифікації на курсах підвищення кваліфікації.

Новітні технології з симуляції дають можливість регулярного тренування також і досвідчених спеціалістів за окремими напрямками, відпрацювання злагоджених дій команди професіоналів, засвоєння принципів ефективного спілкування. Організація й функціонування симуляційних центрів у структурі медичних вишів – одне з невідкладних завдань реформування медичної освіти в Україні задля покращення підготовки майбутніх кваліфікованих конкурентоспроможних фахівців.

Використання під час очного й дистанційного навчання симуляційних програм передбачає розвиток індивідуального й колективного клінічного мислення. Упровадження й поширення застосування симуляційних технологій значно підвищує інтерес здобувачів вищої медичної освіти до процесу навчання та є невід'ємною складовою підвищення професійності компетентності майбутніх лікарів. Симуляційне навчання дозволяє покращити засвоєння навчального матеріалу, підвищити якість і ефективність навчального процесу; дає можливість відпрацювати навички на манекені, у віртуальній програмі й помітно сприяє формуванню мотивації й оптимізації підготовки молодих спеціалістів.

Список використаної літератури

1. Актуальні проблеми навчання травматології та ортопедії / С. М. Павленко, О. В. Пелипенко, Ю. М. Півень [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : навч.-наук. конф. з міжнар. участю, 21 березня 2019 року : матеріали доп. – Полтава, 2019. – С. 160-162.
2. Артьоменко В. В. Симуляційне навчання в медицині: міжнародний та вітчизняний досвід / В. В. Артьоменко // Одеський медичний журнал. – 2015. – № 6 (152). – С. 67-74.
3. Спрямування самостійної роботи на до- та післядипломному етапі підготовки лікарів-інтернів ортопедів-травматологів / О. В. Пелипенко, С. М. Павленко, О. С. Ковальов [та ін.] // Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу : наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 17 травня 2019 року : збірник тез – Івано-Франківськ, 2019. – С. 108.
4. Тутченко М. І. Симуляційні технології в навчанні студентів-медиків практичним навичкам / М. І. Тутченко, Я. М. Сусак // Вісник ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія». – 2013. – Т. 13, вип. 1 (41). – С.326-327.